

Варшава 23 березня 2022

DWM-WOPG.473.51.2022.MT

Шановні куратори,
Шановні представники місцевого самоврядування,
Шановні директори,

У зв'язку з агресією Росії проти України та припливом біженців до Польщі з території України, Міністерство освіти і науки вжило низку заходів для полегшення зарахування українських дітей та молоді до польських шкіл.

Для полегшення організації навчання учнів, які приїжджають з України, до законодавства введено наступні зміни:

I. «Закон від 12.03.2022 р. про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави» («Вісник законів» від 2022 р., ст. 583)

1) дофінансування діяльності органів місцевого самоврядування (стаття 50 «Закону»)

З метою підтримки органів місцевого самоврядування у виконанні додаткових освітніх завдань, пов'язаних з навчанням, вихованням та доглядом за дітьми й учнями, які є громадянами України, «Законом» передбачена можливість фінансової підтримки органів місцевого самоврядування з резерву освітньої частини загальної дотації та Фонду допомоги.

Також планується підтримка (з резерву освітньої частини загальної дотації або фонду) тих завдань, які до тепер не фінансувалися коштом освітньої дотації – це дофінансування дошкільної освіти дітей від 3 до 5 років та витрати на підвезення учнів.

Деталі вищезазначеного дофінансування будуть представлені пізніше. Вони будуть уточнені в «Критеріях виділення додаткових коштів на виконання завдань, пов'язаних з навчанням, вихованням та доглядом за дітьми й учнями, які є громадянами України».

Кошти будуть нараховуватися на основі даних освітньої інформаційної системи, зазначеної в «Законі від 15 квітня 2011 року про освітню інформаційну систему» («Законодавство» від 2021 року, ст. 584 та 619), без необхідності подання заяв;

2) надання можливості створення інших приміщень для навчання, виховання та догляду, для організаційно підпорядкованих шкіл або дитячих садків (стаття 51 «Закону»)

З метою забезпечення навчання, виховання та піклування над дітьми з України, таким чином, щоб не перешкоджати навчально-виховному процесу, що вже триває, закон дозволяє створювати інші тимчасові приміщення для навчальної, виховної та доглядової діяльності. Залежно від потреб вони будуть підпорядковані школі або дитячому садку.

Процес створення інших локацій для проведення занять максимально спрощено, їх можна створювати протягом всього навчального року, не змінюючи постанову, в якій установлена мережа шкіл.

У разі створення іншого приміщення для проведення занять у підпорядкованій, самоврядній школі чи дитсадку, необхідно лише отримати позитивний висновок куратора освіти (у куратора є 7 днів на надання висновку) та прийняти відповідну постанову. Якщо місцева влада вирішить, що підпорядкованим неурядовим державним або недержавним школам чи дитячим садкам необхідно створити іншу або інші локації для проведення занять, необхідно:

- укласти договір з органом управління неурядової школи чи дитсадком;
- внести зміни в дозволі, на підставі якого діє державна школа/дитячий садок, або внести запис до реєстру недержавних шкіл/дитячих садочків.

Змінам в дозволі або внесенню запису до реєстру має передувати ствердний висновок куратора освіти, висновок повітового (міського) начальника Державної пожежної служби та повітового державного санітарного інспектора. Усі три висновки будуть видані протягом 7 днів;

3) надання можливості перевезення дітей та учнів з України до місць, в яких вони забезпечуються навчанням, вихованням та доглядом (стаття 52, ч. 4 ст. 55 «Закону»)

Орган місцевого самоврядування, на території якого здійснюється навчання, виховання та догляд за дітьми з України, може організувати для них безкоштовний транспорт до місця навчання, виховання та догляду.

У разі організації транспорту для дітей, які здобувають дошкільну освіту, та для учнів, яким у початковій школі надане навчання, виховання та догляд, орган місцевого самоврядування зобов'язаний забезпечити догляд під час перевезення;

4) надання матеріальної допомоги соціального спрямування учням, які є громадянами України (ч. 1 ст. 53 «Закону») та відповідають критеріям надання допомоги, зазначеним у ст. 90б - у зв'язку зі ст. 90в пункту 1. 2 та ст. 90е абзац. 1 «Закону від 7 вересня 1991 р. про систему освіти»

Послуги допомоги соціального спрямування, що також доступні учням, які є громадянами України, будуть наступні:

- шкільна стипендія;
- шкільна допомога.

Система освіти передбачає підтримку учня у вигляді надання матеріальної допомоги соціального спрямування. Відповідно до глави 8а «Матеріальна

допомога учням» «Закону про систему освіти, учень має право на матеріальну допомогу за рахунок коштів, виділених на такі цілі з державного бюджету або з бюджету відповідного органу місцевого самоврядування».

Шкільна стипендія також може призначатися учням, які є громадянами України, у вигляді: повного або часткового покриття вартості навчання та іншої речової допомоги освітнього спрямування.

Шкільна допомога має характер соціальної допомоги, призначеної для учнів, які тимчасово перебувають у скрутному матеріальному становищі;

5) виключення застосовується до дітей та учнів, які є громадянами України, положень закону – «Закону про освіту щодо здобуття обов'язкової початкової та середньої освіти поза школою» (ст. 54 «Закону»)

До учнів з України не стосується положення пов'язані з так званим домашнім навчанням.

6) надання можливості створення міжшкільних підготовчих відділень (ст. 55 «Закону»)

У випадках, обґрунтованих демографічними умовами, орган виконавчої влади підрозділу місцевого самоврядування, який є органом управління школою, в якій організовано підготовче відділення, може скерувати до цього відділення учнів інших шкіл того ж типу, що керуються тим самим підрозділом місцевого самоврядування. Підрозділи місцевого самоврядування, які керують школами, можуть укладати договори з метою направлення органом виконавчої влади підрозділу місцевого самоврядування учнів школи, яку вони підпорядковують, до підготовчого відділення, організованого в школі такого ж типу, яка керується іншим підрозділом місцевого самоврядування;

7) адаптація програми, що викладається на підготовчому відділенні (пункт 5 статті 55 «Закону»)

Була введена вимога адаптувати шкільні навчальні програми, включаючи обсяг навчального змісту, до можливостей та потреб українських учнів, які зараховуються на підготовчі відділення в початкових та середніх школах.

Положення дає змогу адаптувати навчальні програми окремих шкільних предметів – включно шляхом обмеження/зменшення вимог щодо основного загальноосвітнього навчального плану.

Мета підготовчих відділень – дати можливість учням, які не володіють польською мовою, вивчити цю мову. Для цієї мети в підготовчому відділенні виділяється не менше 6 годин на тиждень. Решта годин директор школи може вільно розподілити на заняття, що сприяють адаптації та підготовці учнів до подальшого навчання.

8) полегшення працевлаштування педагогічного персоналу у школах (ст. 56 «Закону»)

У школах та дитячих садках зі створеними додатковими відділеннями у зв'язку із зарахуванням дітей та учнів, які прибули з території України:

- у 2021/2022 навчальному році директор може призначити вчителю за його згодою понаднормові години, які становлять понад 1/2 тижневої обов'язкової кількості годин занять;
- директор школи може приймати на роботу вчителів, які мають право на компенсаційну допомогу, без припинення права на цю допомогу, яка нині передбачена ч. 9 ст. 2 «Закону від 22.05.2009 р. про компенсаційні виплати вчителя» («Законодавчий журнал» 2020 р., ст. 301);

9) полегшення працевлаштування помічника вчителя (статті 57, 58 «Закону»)

- роботу на посаді помічника вчителя, зазначеного у ст. 165 № 8 Закону «Про освіту», може виконувати вчитель, який користується правом на компенсаційну допомогу, без призупинення права на цю допомогу; цією можливістю можуть скористатися вчителі, які знають мову, якою розмовляють діти та молодь з України;
- у 2021/2022 навчальному році працювати на посаді помічника вчителя, зазначеного у ст. 165 № 8 Закону «Про освіту», можуть особи, які не є громадянами Польщі та володіють польською мовою в усній та письмовій формі до ступеня, що дає змогу допомогти учню, який не знає польської мови або не володіє нею на достатньому рівні для отримання користі з освіти, без необхідності підтвердження знання польської мови необхідними документами.

10) підтвердження освіти звільняється від оплати (стаття 75 «Закону»)

Куратор освіти звільняє від оплати осіб з України, які прагнуть підтвердження здобутої за кордоном освіти.

II. «Постанова Міністра освіти і науки від 10 березня 2022 року про внесення змін до “Положення про освіту непольських громадян та осіб, які є громадянами Польщі, які здобули освіту в школах, що діють в системах освіти інших країн”» («Вісник законів» 2022 року, стаття 573)

Беручи до уваги освітні потреби дітей та молоді, які тікали до Польщі від війни, через відсутність або слабе знання польської мови, та беручи до уваги необхідність адаптації програми підготовчого відділення відповідно до потреб учнів, Міністерство освіти і науки визнає найбільш компетентним у цій ситуації методом навчання учнів, які приїжджають з України, - у вигляді підготовчих відділень.

З цією метою:

- 1) максимальну кількість учнів в підготовчому відділенні збільшено з 15 до 25,

- 2) мінімальна кількість відведених годин для вивчення польської мови на підготовчому відділенні збільшено з 3 до 6 годин,
- 3) при зарахуванні до школи заяву про загальну кількість років навчання дитини в Україні можуть подавати не лише батьки та опікуни, а й інші особи, які доглядають за учнем.

III. «Постанова Міністра освіти і науки від 21 березня 2022 року “Про організацію навчання, виховання та догляду за дітьми та молоддю, які є громадянами України”» («Вісник законів» 2022 року, стаття 645)

Розпорядження є виконанням рішення, що міститься у ст. 59 Закону від 12 березня 2022 року «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави» («Вісник законів», ст. 583), іменується далі «Закон», та вводить:

- 1) можливість складати іспит за восьмий клас та іспит на атестат зрілості у поточному навчальному році, для учнів, які є громадянами України та приїхали до Польщі після 24 лютого 2022 року.
Учні, які є громадянами України та здобувають обов'язкову початкову освіту, повинні подати заяву до 11 квітня 2022 року із зазначенням іноземної мови, з якої учень складатиме іспит за восьмий клас.
З іншого боку, учні, які є громадянами України та здобувають обов'язкову середню освіту, можуть подати заяву на складання іспиту на атестат зрілості до 31 березня 2022 року;
- 2) можливість внесення Центральною екзаменаційною комісією додаткових коректив (наприклад, переклад на українську мову деяких екзаменаційних аркушів, можливість використання словників під час іспиту) на іспиті за восьмий клас, іспиті на атестат зрілості та професійному іспиті для учнів та випускників, які прибули до Польщі з України після 24 лютого 2022 року;
- 3) Директор Центральної екзаменаційної комісії до 28 березня 2022 року зобов'язаний адаптувати інформацію про організацію та проведення іспиту за восьмий клас, іспиту на атестат зрілості та професійного іспиту, до змін, внесених до положення;
- 4) дозвіл головам обласних екзаменаційних комісій за згодою директора Центральної екзаменаційної комісії призначати до складу екзаменаційної комісії, яка перевіряє екзаменаційні роботи за восьмий клас чи іспит на атестат зрілості, осіб, не зарахованих в реєстр екзаменаторів, що ведеться даною районною екзаменаційною комісією, з умовою, що призначені особи повинні брати участь у навчанні екзаменаторів, занесених до реєстру, які перевіряють екзаменаційні роботи. Це стосується осіб, які знають українську мову та зможуть допомогти екзаменаторам, які перевіряють екзаменаційні роботи громадян України, які прибули до Польщі після 24 лютого;
- 5) діти та учні, які є громадянами України, що прибули після 24 лютого 2022 року та навчаються у школі чи дитячому садку, що діє за українською системою освіти у формі дистанційної освіти (дистанційного навчання), не підлягатимуть обов'язковій однорічній дошкільній підготовці, обов'язковому

навчанню в початковій школі або середній школі, як визначено польським законодавством. Інші ж учні зможуть на умовах, встановлених ст. 165 і 166 Закону про освіту, навчатися в польській системі освіти. Тому вибір найбільш прийняттого вирішення для дітей українських біженців залишатиметься у компетенції батьків/тимчасових опікунів;

6) умови безпеки для створених «інших локацій для проведення занять». Інша локація для проведення дидактичної, виховної та доглядової діяльності, організаційно підпорядкована школі чи дитячому садку, також може бути в будівлі або його частині, що відповідає вимогам:

- зазначеним в положеннях про технічні умови, яким повинні відповідати будівлі та їх розташування, та вимогам протипожежного захисту для категорії ризику людей ZL II, зазначеним в положеннях про протипожежний захист;
- зазначеним у ст. 6а «Закону про протипожежний захист» від 24 серпня 1991 р. (альтернативні вирішення обмежують можливість виникнення пожежі, в інший спосіб забезпечують евакуацію та безпеку рятувальних груп).

Однак у разі недотримання зазначених вимог діють ті самі умови, що й для інших форм дошкільної освіти (частина 11 ст. 32 Закону «Про освіту»);

7) чисельність інтеграційних відділів збільшено не більше, ніж на 2 учні з особливими потребами, які є громадянами України, внесена зміна дозволить функціонувати інтеграційному відділу, в якому буде не більше ніж 7 учнів з особливими потребами;

8) чисельність спеціальних відділень збільшено не більше, ніж на 2 учні з особливими потребами, які є громадянами України; внесена зміна дозволить функціонувати спеціальним відділенням, в яких зможуть навчатися від 6 до 14 учнів, залежно від групи їхньої інвалідності.

9) кількість дітей у групах продовженого дня, які є під опікою одного вчителя, збільшено не більше ніж на 4 учні, які є громадянами України (з 25 до 29 учнів);

10) у випадку спеціальних дитячих садків, спеціальних шкіл, спеціальних навчально-виховних центрів або спеціальних освітніх центрів можна прийняти до дитячого садка, відділення дитячого садка, школи або вищезгаданого центру учня з особливими потребами, який є громадянином України, на підставі заяви батьків або тимчасового опікуна про подання заяви до психолого-педагогічного центру для видання рішення про необхідність отримання спеціальної освіти, завдяки цьому, поки рішення не буде отримано, учневі буде нараховуватись т. зв. стандарт А, включений до алгоритму поділу частини загальноосвітньої субсидії;

11) з метою покращення процесу виявлення особливих освітніх потреб дітей та підлітків, які є громадянами України, а також надання їм психолого-педагогічної допомоги, дозволено працевлаштування осіб, які не є вчителями, у державні психолого-педагогічні центри за згодою куратора з освітніх питань;

12)учням, які є громадянами України, дозволили подати декларацію про складання професійного іспиту до 11 квітня цього року. При цьому директорів шкіл, які надають професійно-технічну освіту, зобов'язали до 15 квітня цього року повідомити відповідну районну екзаменаційну комісію про цих учнів;

13)збільшено кількість дітей у дошкільному відділенні та в I-III відділеннях початкової школи:

- у дошкільному відділенні до 28 дітей (додатково не більше 3 дітей, які є громадянами України; рішення також стосується дошкільного відділення в початковій школі),
- у I-III класах початкової школи до 29 учнів.

Вище вказані рішення діють до кінця 2021/2022 навчального року, тобто до 31 серпня 2022 року. «Постановою Міністра освіти і науки від 9 березня 2022 року» внесені зміни до «Положення про детальну організацію громадських шкіл та державних дитячих садків» («Вісник закону», ст. 566) перенесені до постанови від 21 березня 2022 року про організацію навчання, виховання та догляду за дітьми та молоддю, що є громадянами України.

IV. Додаткова інформація

1) Працевлаштування громадян України на посаду вчителя

- працевлаштування за «Законом» – «Статут вчителя»

Чинні положення «Закону від 26 січня 1982 року» – «Статуту вчителя» («Вісник законів» від 2021 року, ст. 1762) дозволяють працевлаштувати громадян України в закладах системи освіти Польщі, і такі особи вже працюють вчителями у школах.

Відповідно до ст. 38 та ст. 39 «Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території їхньої держави», громадянина України, перебування якого на території Республіки Польща є або вважалось законним, відповідно до ст. 2 пункт 1, після поданого ним запиту, надається дозвіл на тимчасове проживання. Громадянин України, який отримав дозвіл на тимчасове проживання, може працювати в Республіці Польща без дозволу на роботу.

Таким чином, громадяни України можуть працювати в Республіці Польща без дозволу на роботу. У разі працевлаштування на посаду вчителя громадянин України матиме такі ж вимоги, як і громадянин Польщі.

Якщо особа, яка набула кваліфікацію на педагогічну діяльність в Україні, бажає працювати за цією професією в Польщі, вона повинна нострифікувати іноземний диплом, щоб мати можливість подати заявку на отримання професійного ліцензування відповідно до нормативних актів, які визначають правила реалізації цієї професії в Польщі.

Громадяни України можуть бути працевлаштовані в державних школах або закладах Польщі відповідно до положень «Закону», «Статуту вчителя», на основі

строкового трудового договору або трудового договору на невизначений термін. Проте працевлаштувати таку особу за домовленістю не допускається.

- працевлаштування відповідно до Закону «Про освіту»

Громадяни України також можуть бути працевлаштовані до шкіл відповідно до ст. 15 «Закону про освіту». При цьому не вимагається відповідність працівника кваліфікаційним вимогам, а лише відповідна підготовка, оцінена директором школи. Директор школи може вважати підготовку відповідною навіть за відсутності нострифікації диплома.

- визнання кваліфікації вчителів з України

Для того, щоби мати можливість працювати на посаді вчителя у Польщі, необхідно відповідати польським кваліфікаційним вимогам для того, щоб зайняти посаду вчителя, зазначеним у положеннях «Постанови Міністра національної освіти від 1 серпня 2017 р. про детальні кваліфікаційні вимоги до вчителів» («Законодавчий журнал» 2020 р., ст. 1289).

Рішення про організацію роботи школи чи закладу, зокрема про доручення вчителю проведення певних занять, приймає директор, який відповідно до ст. 68 абз. 5 Закону від 14.12.2016 р. – Закон «Про освіту» («Законодавчий журнал» від 2021 р., ст. 1082) керує закладом вчителів і працівників, які не є вчителями. До його компетенції належить прийняття рішень у сфері зайнятості, визначених законодавством.

Особа, яка здобула кваліфікацію вчителя в Україні та бажає працювати за своїм фахом в Польщі, повинна визнати іноземний диплом, щоб мати можливість подати заявку на отримання професійного ліцензування відповідно до нормативних актів, які визначають правила здійснення цієї професії в Польщі.

- дипломи, отримані в Україні до 20 червня 2006 року, визнаються як рівноцінні польським аналогам.

Правова основа визнання свідоцтв, дипломів, ступенів та вчених звань, здобутих в Україні до 20 червня 2006 р., згідно з «Протоколом між Урядом Республіки Польща та Урядом України про тимчасове регулювання питання взаємного визнання рівноцінності випускних документів середніх шкіл, професійно-технічних шкіл та вищих навчальних закладів, а також документів про присвоєння ступенів і звань, укладеним у Варшаві 18 травня 1992 року» (неопублікований), - це «Конвенція про взаємне визнання рівноцінності документів про закінчення загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів, а також документів про присвоєння наукових ступенів і вчених звань» («Законодавчий журнал» 1975 р. № 5, ст. 28 і 29). Крім того, юридичною основою щодо документів, виданих до 30 вересня 2005 року, є Угода, підписана у Варшаві 10 травня 1974 р., між Урядом Польської Народної Республіки та Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік, про рівноцінність документів про освіту, наукових ступенів та вчених звань, виданих у Польській Народній Республіці та СРСР («Вісник законів» 1975 р., № 4, ст. 14 і 15). Усі документи, які були видані протягом терміну дії вищезазначеного

юридичного акту та відповідають визначеним у них умовам, як і раніше визнаються рівноцінними своїм польським аналогам.

Підтвердження про визнання рівноцінності диплому можна отримати, звернувшись до Національного агентства з академічних обмінів із запитом про надання іменного сертифіката або загального висновку про диплом. Адреса сторінки: nawa.gov.pl

- дипломи, отримані в Україні після 20 червня 2006 року, потребують підтвердження їх рівноцінності польському аналогу шляхом нострифікації.

Щодо наявності дипломів та наукових ступенів, отриманих в Україні після 20 червня 2006 р., визнання їх рівноцінності польським еквівалентам можливе лише після проведення нострифікації на підставі положень «Постанови Міністра Науки і Вищої Освіти від вересня 2006 р. 28.2018 р. стосовно нострифікації дипломів про закінчення вищого навчального закладу за кордоном та підтвердження закінчення навчання у вищому навчальному закладі на певному рівні» («Юридичний журнал» ст. 1881).

Нострифікацію здійснюють уповноважені вищі навчальні заклади. Вищий навчальний заклад має 90 днів на визнання диплома, однак, це максимальний термін (подача перекладів документів, можливих іспитів чи стажування не входить у термін). Вимога щодо плати за визнання впливає із «Закону про вищу освіту і науку» та становить максимум 50 відсотків професорської заробітної плати (3205 злотих). Вищий навчальний заклад може прийняти рішення про звільнення від оплати.

Більше інформації про вищі навчальні заклади, уповноважені визнавати дипломи, можна отримати на сайті www.polon.nauka.gov.pl

Інформація та рекомендації Міністерства освіти і науки, надіслані підрозділам системи вищої освіти та науки, щодо діяльності на благо громадян України та Польщі у зв'язку з війною в Україні, для того, щоб університети, по можливості, звільняли від оплати за нострифікацію, або вводили мінімальну оплату, та діяли швидше в часовому проміжку.

- вчителі, які проводять додаткові заняття польської мови для учнів з України

Закон не встановлює окремих кваліфікаційних вимог до вчителів, які проводять додаткові заняття польської мови для учнів, які приїжджають з-за кордону¹. Такі заняття можуть проводити вчителі, які мають кваліфікацію вчителя польської мови, а у випадку молодших учнів також вчителі, які мають кваліфікацію вчителя-вихователя дошкільної освіти.

¹ Учні, які приїжджають з-за кордону підлягають обов'язковому навчанню чи освіті. Для учнів, які не знають польської мови або володіють нею на рівні, недостатньому для отримання користі від навчання, організуються додаткові безкоштовні уроки польської мови. Навчання дитини в школі відбувається відповідно до основної загальноосвітньої програми, у формі додаткових уроків польської мови. Організація додаткових занять польської мови є обов'язком керівництва школи. Спосіб організації занять визначається положеннями «Постанови Міністра національної освіти від 23 серпня 2017 року про освіту іноземних громадян та осіб, які є громадянами Польщі, але здобули освіту в школах, що діють в системах освіти інших країн» («Вісник законів» 2020, ст. 1283).

Звертаюсь до вас, шановні куратори з питань освіти, шановні члени органів місцевого самоврядування та шановні директори, з проханням поширювати на своїх вебсторінках інформацію про вакансії, на які можуть подаватися щодо працевлаштування біженці з України. Якщо у вас є така можливість, я б хотів попросити вас розмістити такі вакансії також українською мовою.

2) підтримка учнів з особливими освітніми потребами

Учні з особливими освітніми потребами, залежно від потреб, можуть скористатися психолого-педагогічною допомогою в польських садочках і школах, незалежно від наявності у них додаткових документів щодо цього. Інформація про це розміщена на сторінці Міністерства освіти і науки: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wsparcie-dzieci-z-ukrainy-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi--informacja-mein>.

3) розподілення учнів до шкільних відділень

Правила розподілення учнів до шкільних відділень не змінилися. При зарахуванні та розподіленні учня, що прибув з України до державної школи/відділення державної школи того самого чи іншого типу, ніж школа, в якій навчався учень в Україні, застосовуються положення щодо конкретних умов переведення учня з державної школи, державної художньої школи, недержавної школи або недержавної художньої школи на правах публічної художньої школи, до державної школи іншого типу або державної школи того самого типу («Юридичний журнал» за 2019 рік, ст. 1641).

4) реєстрація учнів у системі SIO

Учні (у тому числі діти дошкільного віку), які приїжджають до Польщі з України, підлягають обов'язковому навчанню в початковій та середній школі та зараховуються до шкіл, мають бути зареєстровані в інформаційній системі освіти (SIO).

Директорам шкіл та навчальних закладів надіслано інструкцію щодо реєстрації учнів/дітей в інформаційній системі освіти (SIO).

Учні з українським громадянством, які прибули до Польщі з 24 лютого 2022 року, повинні бути зареєстровані в інформаційній системі освіти (SIO) через зазначення країни походження «УКРАЇНА – Біженець».

Залежно від рівня володіння польською мовою, учні мають бути записані до початкових або підготовчих відділень.

Дата зарахування учня до школи/дитини в дитячий садок має бути зазначена, як дата початку навчання (технічна реєстрація до відділу в SIO).

Станом на 16 березня 2022 р. у SIO ми маємо 73 510 учнів з України, зареєстрованих до відділень. Більшість із них – діти дитячих садків та початкових шкіл.

5) навчально-методичні матеріали для учнів з України

- учні з України, які знають польську мову та навчаються в початкових відділеннях відповідних класів початкової школи

У зв'язку з правилами зарахування іноземців до польських шкіл у контексті поточної ситуації в Україні повідомляємо, що відповідно до статті 57 закон 5 Закону про фінансування освітніх завдань («Юридичний журнал законів» 2021 р., ст 1930, 2445), директори початкових шкіл можуть надавати іноземним учням підручники, навчальні матеріали та робочі зошити. Діючи відповідно до вищезгаданого положення, яке зазначає, що якщо в результаті збільшення кількості учнів певного класу протягом навчального року, кошти наданої цільової субсидії не покриватимуть витрати на придбання комплектів підручників, навчальних матеріалів або робочих зошитів для цих учнів, витрати на придбання відсутніх комплектів підручників, навчальних матеріалів чи робочих зошитів відшкодовуються коштом цільової субсидії, призначеної на оснащення підручниками, навчальними матеріалами чи робочими зошитами для наступного навчального року державних початкових шкіл і загальноосвітніх художніх шкіл, що діють за навчальними планами початкової школи. Сума відшкодування визначається як добуток кількості придбаних відсутніх комплектів підручників, навчальних матеріалів або робочих зошитів та відповідних сум зазначених у ст. 55 закону 5 вищезгаданого «Закону», з урахуванням показників, зазначених у ст. 55 закону 6 «Закону про фінансування освітніх завдань».

Слід підкреслити, що використання вищезгаданого рішення знаходить виправдання в ситуації, коли учень володіє польською мовою і надання йому доступу до підручників польською мовою є доцільним.

З іншого боку, у ситуації, коли учень не володіє польською мовою на рівні, який дозволяє йому ефективно користуватися підручником/підручниками, було б доцільніше надати йому/їй доступ до інших навчальних матеріалів (наприклад, на «Інтегрованій освітній платформі» www.zpe.gov.pl), а також до робочих зошитів.

- учні з України, які не володіють польською мовою, що навчаються на підготовчих відділеннях

Враховуючи, що учні, які навчаються на підготовчих відділеннях у школі, не володіють польською мовою, або знають її на рівні, недостатньому для отримання користі від освіти польською мовою, метою підготовчих відділень є:

а) надання можливості учням, які не знають польську мову або знають її на рівні, недостатньому для отримання користі від освіти, вивчати мову принаймні 6 годин на тиждень в окремих класах, і

б) проведення занять, які допомагають учням в процесі адаптації та підготовки їх до подальшого навчання

- придбання комплекту підручників для цих учнів видається недоцільним.

На думку Міністерства освіти і науки, доцільно забезпечити цих учнів навчальними матеріалами, у тому числі робочими зошитами, які дозволять їм підготуватися до подальшого навчання у школі.

Для учнів початкових класів, які перебувають на підготовчих відділеннях, придбання таких навчальних матеріалів та робочих зошитів може відбуватися в порядку, передбаченому ст. 57 закону 5 «Закону про фінансування освітніх завдань»

Відповідно до ст. 56 закону 7 цього «Закону», цільова субсидія також може використовуватися для покриття витрат на друк та тиражування підручників, навчальних матеріалів і робочих зошитів для навчальних цілей, або для придбання обладнання для надання можливості друку та тиражування цих підручників і матеріалів; а для учнів з особливими потребами, які мають сертифікат про необхідність спеціальної освіти – також для придбання обладнання або програмного забезпечення, яке дозволяє читати підручники, навчальні матеріали та робочі зошити в електронному вигляді.

- навчальні матеріали для учнів підготовчих відділень

Для учнів, які не володіють польською мовою або знають її на недостатньому рівні, що навчаються на підготовчих відділеннях на «Інтегрованій освітній платформі» (www.zpe.gov.pl), створено вебсторінку «Szkoła dla Was», зокрема закладку «Підготовчі відділення», в якій розміщено матеріали та посилання на безкоштовні підручники та навчальні матеріали, призначені для вивчення польської, як іноземної мови, для дітей та підлітків. Ресурси постійно поповнюються та розширюються.

«Інтегрована освітня платформа» (www.zpe.gov.pl), керована Міністром освіти і науки, надає кожному відкритий і безкоштовний доступ до численних і різноманітних навчальних матеріалів. Вчителі та учні початкових і середніх шкіл знайдуть тут кілька тисяч електронних матеріалів для навчання та вивчення усіх предметів.

Вчителі та учні можуть:

а) використовувати матеріали, у тому числі в інтерактивній формі, на платформі www.zpe.gov.pl

б) використовувати ресурси «Інтегрованої освітньої платформи» (ZPE) через програми для смартфонів, також без необхідності постійного доступу до Інтернету;

в) зберігати матеріали на диску;

г) друкувати.

Матеріали «Інтегрованої освітньої платформи» (ZPE) можна читати різними мовами з використанням перекладачів Google та Microsoft.

Для всіх учнів та викладачів, чиї дані передаються до Освітньої інформаційної системи, на платформі створюються облікові записи. Логіни та паролі для першого входу доступні в закладці «Співробітники» (<https://strefa.ksdo.gov.pl/>). Інструкції та посібники для користувачів «Інтегрованої освітньої платформи» (ZPE) доступні на платформі в розділі «Підтримка користувачів».

На сторінці «Szkoła dla Was» окрім закладки «Підготовчі відділення» є також закладки з новинами, а саме інформація про безкоштовні уроки польської та англійської мови для осіб з України (закладки «Для учня» та «Для батьків»),

інформація про тренінги, присвячені вчителям, завдання українською мовою та українсько-польські шкільні розмовники (вкладка «Для вчителя»). Ресурси, доступні на сторінці, постійно доповнюються та розширюються.

- підтримка учнів, які здобувають обов'язкову початкову та середню освіту в українській системі освіти

Школи в Україні працюють дистанційно, а на сторінці Міністерства освіти і науки України та Інституту модернізації змісту освіти, представлені цифрові версії (файли PDF) підручників для всіх класів (I-XI) та інші навчальні матеріали, у тому числі словники (у тому числі українсько-польський). Посилання:

<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>

<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>

[https://lib.imzo.gov.ua/dvomovn-slovniki/ukransko-polskiy-ta-polsko-ukranskiy-slovník-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-z-navchannyam-polskoyu-movoyu--bobkova-os-bogomolova-n-gsem-ov-gritsenko-lg-nedashkvska-av-pankratova--prokopishin-lv-remekh-to-slpchuk-yu-/"](https://lib.imzo.gov.ua/dvomovn-slovniki/ukransko-polskiy-ta-polsko-ukranskiy-slovník-dlya-zakladv-zagalno-seredno-osvti-z-navchannyam-polskoyu-movoyu--bobkova-os-bogomolova-n-gsem-ov-gritsenko-lg-nedashkvska-av-pankratova--prokopishin-lv-remekh-to-slpchuk-yu-/)

Школи в Польщі можуть надати шкільні кімнати для дітей та молоді з України, які навчаються в школах України дистанційно. Однак слід пам'ятати, що такий вид підтримки не повинен порушувати функціонування польської системи.

З повагою,

Міністр Пшемислав Чарнек
/ - цифровий підпис /